

האם צילום מסך הוא הפרת זכויות יוצרים?

יוצרי סרטון וויראלי תבעו את מוסף "הארץ" ו"עכבר העיר", בגין שימוש בצילום מסך של הסרטון. בית המשפט: "אין די בכך שצילומים הוצגו בכתבה כדי שהדבר ייחשב העתקה"

יסמין גואטה

תופעת הממים האינרנטיים – הגיגים שמופצים באמצעות האינטרנט בצורה ויראלית – מגיעה לבית המשפט. באחרונה דן בית משפט השלום בתל אביב בתביעה שהגישו שני יוצרים של סרטון אינטרנטי בשם "שיט שתל אביב" ביום אומריב, נגד הוצאת עיתון "הארץ", שפירסמה צילומי מסך של הסרטון.

כדיון בתביעה הועלתה השאלה אם מם אינטרנטי מוכה את יוצרי ריו בזכויות יוצרים. הוצאת עיתון "הארץ" (המפרסמת בין השאר את TheMarker) טענה כי הסרטון

אינו מוגן בזכויות יוצרים, וכי לכל היותר מדובר ביצירה נגזרת המהווה העתקה של סרטונים דומים שהופצו ברשת. מנגד, טענו היוצרים כי "זו תופעה אינטרנטית. אתה לוקח רעיון ויוצק לתוכו את התוכן שלך. לצורך העניין, אנחנו לקחנו את הסרטון האמריקאי ויצרנו לו תוכן מקומי. כשם שאנדי ורהול עשה את היצירה של מרלין מונרו – הוא לקח את הצילום וצבע אותו, ואיש אינו טוען שזו אינה יצירה שלו".

בית המשפט דן בשאלה מהו מם אינטרנטי, אך לא הכריע בשאלה אם הוא מוכה בזכויות יוצרים, מכיוון שקבע שבמקרה זה זכויות היוצרים כלל לא הופרו. בפברואר 2012 פרסמה במדור "ועדת המדרוג" במר

סך "הארץ" תמונה עם צילום מסך מתוך הסרטון שהופץ על ידי יוצריו ביוטיוב. כמה ימים לאחר מכן פורסמה במהדורה המודפסת של "עכבר העיר" כתבה שעסקה בתופעת הסרטונים התל אביבי, ופורסמו בה שישה צילומי מסך מתוך הסרטון.

היוצרים הגישו תביעה בסך 360 אלף שקל נגד "הארץ" וטענו כי "כיוצרי הסרטון – הם בעלי זכות היוצרים בו". לרכייהם, בפ"רסומים האמורים, הפרה הוצאת עיתון "הארץ" את זכות היוצרים שלהם, שכן לא ניתן להם קרדיט. מנגד, טענה הוצאת עיתון "הארץ", באמצעות עו"ד דוד ליאונד ממשדך זאב ליאונד ושות', כי ספק אם יש לתובעים זכויות בסרטון שנוצר

בהשראת סרטונים דומים, שעה שלא השקיעו משאבים לצורך יצירתו. עוד נטען כי הפרסומים מהווים שימוש מותר על פי הגדרתו בחוק זכויות יוצרים, וכי הסרטון לא שודר או פורסם במלואו.

השופטת ריבה ניב דחתה את התביעה וקבעה כי במקרה זה לא מדובר בהעתקה. "אין די בכך שתי מוגנות אקראיות מהסרטון הוצגו בכ"תבה כדי שהדבר ייחשב כהעתקה", הדגישה השופטת, וציינה כי המבחן לכך אינו כמותי בלבד, ואף לא טכני – כי אם מהותי.

השופטת הוסיפה כי גם אם אכן היה מדובר בהעתקה של חלק מהותי מהסרטון, היא היתה קובעת כי מדובר ב"שימוש מותר".